

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2338/2015
29.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужилаца М.Б.1 из С.К., Р.Т. из Т. и М.Б.2 из Н., чији су заједнички пуномоћници Н.И. и Н.Д., адвокати у Н.С., против туженог Н. АД Н.С., чији је пуномоћник М.В., адвокат у Н.С., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужилаца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр.1097/15 од 29. јула 2015. године, у седници одржаној 29.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр.1097/15 од 29. јула 2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1373/13 од 10.02.2015.године одбијен је тужбени захтев за поништај, као незаконит, решења о отказу уговора о раду тужиљи М.Б.1 број 07-12/1/2/64/3138 од 17.05.2013. године, тужиљи Р.Т. бр.07-12/1/2/64/3375 од 17.05.2013. године и решења о отказу уговора о раду тужиоцу М.Б.2 број 07-12/1/2/64/3141 од 17.05.2015.године, као и захтев за враћање на рад и накнаду трошкова парничног поступка. Тужиоци су обавезани да туженом на име трошкова парничног поступка накнаде износ од 72.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр.1097/15 од 29. јула 2015. године, жалба тужилаца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су доставили одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд као ревизијски пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били у радном односу код туженог на неодређено време, а 2011. године премештени су у Службу за административно техничка питања. Законитост овог распоређивања тужиоцу нису оспоравали, па су тако тужиље М.Б.1 и Р.Т. обављале послове самосталног референта, а тужилац М.Б.2 послове сарадника за административну и техничку подршку у наведеној служби. Решењима туженог од 17.05.2013. године, на који се односи тужбени захтев, тужиоцима су отказани уговор о раду са пратећим анексима и радни однос им је престао са 24.05.2013. године, а због престанка потребе за њиховим радом, услед организационих промена и уз исплату отпремнине пре престанка радног односа. Тужиоцима пре отказа уговора о раду није понуђена преквалификација, доквалификација, послови са нижом стручном спремом, рад код другог послодавца, нити рад преко неке од услужних предузећа. У Служби за административно техничка питања и односе са запосленим за послове које су обављали, тужени није ангажовао тзв. лизинг раднике, нити је на тим пословима запослио нова лица. Дана 20.03.2013. године, генерални директор туженог је донео Одлуку о покретању поступка утврђивања вишка запослених услед организационих промена. Чланом 2. ове Одлуке констатовано је да је код послодавца почев од закључивања уговора о продаји и куповини акција Н.и. С. АД Н.С. од 24.12.2008. године дошло до битних пословних промена које се односе на организацију друштва и процес производње, у склопу којих је и увођење организационих промена усмерених на смањење укупних трошкова пословања, рационализацију и оптимизацију рада. Из ових разлога у Одлуци је наведено да постоји потреба да послодавац изврши реорганизацију појединих организационих јединица, што за последицу има укидање одређених послова систематизованих актом о организацији послова. Истог дана утврђен је предлог Програма решавања вишка запослених који је достављаен Националној служби за запошљавање и репрезентативним синдикатима. Дана 24.04.2013.године Одбор директора туженог је донео Одлуку о доношењу Програма решавања вишка запослених услед организационих промена код туженог у коме је поред разлога престанка потребе за радом запослених констатовано да се мења Правилник о организацији и систематизацији послова у Н., и између осталих укида и Служба за административно техничка питања и односе са запосленим. Од укупно 424 запослених у овој служби, 103 запослена су премештена на друге одговарајуће послове у друге организационе делове, док се те мере не могу применити на остале запослене којима треба отказати уговор о раду у складу са чланом 179. став 1. тачка 9. Закона о раду уз исплату одговарајуће отпремнине у складу са законом и колективним уговором. Генерални директор туженог је 16.10.2012. године дао пуномоћје А.С., директору Дирекције за организациону ефективност, којим га је овластио да у његово име усваја (потписује) одлуке о изменама и допунама организационе структуре у складу са стандардом друштва: пројектовање и развој организационе структуре код туженог и то, одлуке о организационим променама (изменама и допунама организационе структуре Н.) осим одлука о организационим променама којима се предвиђа повећање броја запослених,

односно буџета зарада и измене и допуне правилника о организацији и систематизацији послова у Н.. У складу са датим овлашћењем директор Дирекције за организациону ефективност је 14.05.2014. године донео 192. измену и допуну Правилника о организацији и систематизацији послова у Н. АД Н.С., којом је укинута Служба за административно техничка питања и односе са запосленим. Ова измена и допуна Правилника објављена је на огласној табли истог дана, ступила је снагу 23.05.2013. године. Почетком априла 2013. године код туженог је, преко лизинга, било запослено преко 3.400 радника на основу уговора о пружању услуга, као и анекса истих, која је тужени закључивао са услужним предузећима. Ова лица нису била у радном односу код туженог, већ у радном односу тих услужних предузећа. Током поступка утврђивања технолошког вишка дана 04.03.2014. године генерални директор туженог је донео одлуку којом је одобрио, између осталог, и наведену измену и допуну Правилника од 14.05.2013. године.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, побијаном пресудом је одбијен тужбени захтев за поништај оспорених решења, уз закључак судова да је поступак утврђивања технолошког вишка и престанка потребе за радом тужилаца спроведен у складу са одредбама члана 179. став 1. тачка 9. и 153 – 160. Закона о раду.

Разлози ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Одредбом чланом 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 54/09), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских и организационих промена престана потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, правилан је закључак нижестепених судова да је тужени приликом доношења решења којима им је отказан уговор о раду, као вишку запослених у свему испоштовао закон о предвиђеном поступку, претходно доневши Програм решавања вишка запослених који је предвидео укидање Службе за административно техничка питања и односе са запосленима, у којој су радили тужиоци и то реализовао изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог, да је пре ступања на снагу овог Правилника затражио мишљење синдиката и Националне службе за запошљавање, као и да је тужиоцима исплаћена отпремнина. С обзиром да је наведеним актима укинута цела Служба за административно техничка питања и односе са запосленима, као и послови који су се у истој служби обављали, тужени није имао законску обавезу да успоставља критеријуме на основу којих би утврђивао који од запослених на неодређено време у овој Служби је вишак, како су то правилно оценили и нижестепени судови. Према утврђеном чињеничном стању, нису постојала систематизована радна места на којима би тужиоци могли бити распоређени у другим организационим јединицама, било према својим квалификацијама или евентуално уз преквалификацију или

доквалификацију коју би им обезбедио тужени. Чињеница да је тужени након отказа уговора о раду тужиоцима за обављање одређених послова ангажовао лица преко услужних предузећа, није од утицаја на законитост оспорених решења, посебно што се не ради о пословима на којима су тужиоци радили, као и да са тим лицима није закључен уговор о раду, односно нису у радном односу код туженог, већ у радном односу код услужних предузећа. Ствар је пословне политике туженог да за послове за чијим обављањем не постоји трајна потреба и који нису систематизовани или код којих се и поред тога што су систематизовани и обављају их запослени у радном односу код тог послодавца, потреба да се обавља са већим бројем извршиоца указује да се у одређеном временском периоду, повери лицима које ангажује од стране извршиоца услуга. Што се тиче овлашћења директора Дирекције за организациону ефективност за потписивање измена и допуна Правилника којим су укинута радна места тужилаца, она произилазе из овлашћења генералног директора од 16.10.2012. године, што није у супротности са одредбама члана 24. став 3. Закона о раду (Закључак Уставног суда бр. I УО-360/2014 од 12.03.2015. године), а накнадном одлуком директора одобрене су све правне радње предузете на доношењу и изменама Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог.

Из наведених разлога, с обзиром да се осталим ревизијским наводима понављају жалбени разлози који су од стране другостепеног суда правилно оцењени, овај суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић, с.р.**